

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1962

Vragen van het lid **Hijink** (SP) aan de Ministers van Economische Zaken en van Financiën over *de verkoop van een bedrijfstak door Unilever* (ingezonden 7 april 2017).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken), mede namens de Ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ontvangen 30 mei 2017). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1727.

Vraag 1

Kunt u een reactie geven op het bericht «Unilever wil Becel, Blue Band en Zeeuws Meisje verkopen»?¹

Antwoord 1

Het kabinet is in gesprek met Unilever om het bedrijf en zijn activiteiten voor Nederland te behouden. Daarbij brengen we de voordelen van het Nederlandse vestigingsklimaat voor Unilever goed in beeld. Het kabinet wijst daarbij primair op de uitstekende uitgangspositie die Nederland heeft met een goed opgeleide en internationaal georiënteerde beroepsbevolking, een aantrekkelijk fiscaal klimaat, uitstekend onderwijs, een goede internationale bereikbaarheid en een groot innovatief vermogen. Niet voor niets staat Nederland op de vierde plaats in de ranglijst van concurrerende economieën van het World Economic Forum.

Bij het goede vestigingsklimaat in Nederland hoort ook dat de overheid de eigen verantwoordelijkheid van een bedrijf respecteert indien een beslissing vanwege bedrijfseconomische redenen wordt genomen. Het is aan het bestuur van Unilever om een strategische heroriëntatie door te voeren, waar een voornemen tot verkoop of afsplitsing van de margarinetak uit kan voortkomen. Het kabinet houdt de vinger aan de pols en zal daarbij ook bezien welke gevolgen de eventuele aanpassing van de strategie van een nieuwe eigenaar zal hebben.

Vraag 2

Deelt u de mening dat de verkoop van de margarinedivisie om aandeelhouders tevreden te houden een ongewenst effect is van een afgewezen overnamebod?

¹ <http://www.nu.nl/beurs/4598568/unilever-wil-becel-blue-band-en-zeeuws-meisje-verkopen-.html>

Antwoord 2

Bedrijven ondernemen en zijn zelf verantwoordelijk voor hun strategische beslissingen, de bedrijfsvoering en het in stand houden van hun duurzame concurrentiekracht. Daarbij hoort de mogelijkheid om activiteiten te verkopen en aan te kopen.

Vraag 3

Hoe beschouwt u het eerder door de heer Hommen gepresenteerde voorstel om een adempauze van een jaar in te laten gaan op een overnamebod alvorens er tot een nieuw openbaar bod over wordt gegaan?² Waarom ziet u voor de overheid geen rol weggelegd in deze problematiek terwijl regelgeving van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) nu al eist dat binnen vier weken duidelijkheid wordt gegeven over het vervolg van een overnamebod?

Antwoord 3

De heer Hommen heeft in een interview met het FD (28/3/2017) voorgesteld om beursgenoteerde vennootschappen het recht te geven op een bedenktijd om zich te kunnen beraden op een vijandig bod. Hij stelt concreet voor dat ondernemingen die geen effectieve beschermingsconstructie hebben, minimaal een jaar de tijd krijgen om een overnamevoorstel te beoordelen, mogelijke alternatieven te overwegen en de belangen van de betrokken stakeholders zorgvuldig mee te wegen. Deze periode kan in zijn voorstel zo nodig met 180 dagen worden verlengd. Een dergelijke bedenktijd zou volgens hem in de Corporate Governance Code (hierna: de Code) kunnen worden opgenomen. Hij stelt daarnaast voor om een onafhankelijke instantie, zoals de Autoriteit Financiële Markten (AFM), het proces te laten begeleiden. Overnames kunnen kansen bieden, zoals extra investeringen en schaalvoordelen, maar ook risico's met zich meebrengen voor de Nederlandse economie, zoals een verlies van R&D-activiteiten en werkgelegenheid. Het is aan de onderneming zelf om door een goede strategie de belangen van alle stakeholders te dienen. Hiermee kan een onderneming zich onderscheiden van haar concurrenten.

In mijn ogen is de kern van het voorstel van dhr. Hommen dat ondernemingen voldoende tijd moeten hebben om zich goed te kunnen beraden op een overnamebod en dat te bezien op de gevolgen voor alle betrokken stakeholders. Een beschermingsmaatregel kan deze tijd bieden, maar niet alle ondernemingen zijn voldoende beschermd. Vaak is dit een bewuste keuze geweest. Tegelijk kan het tussentijds (na een beursgang) invoeren of verlengen van een beschermingsmaatregel op verzet van zittende aandeelhouders stuiten.

Het voorstel van de heer Hommen kan helpen om ondernemingen die niet beschikken over een beschermingsmaatregel meer tijd te bieden. Sinds de heer Hommen met zijn voorstel kwam zijn er alternatieve voorstellen gedaan door Eumedion en VNO-NCW. Het kabinet heeft deze voorstellen bestudeerd en de voor- en nadelen in kaart gebracht. De Kamerbrief «Overnames van bedrijven» informeert uw Kamer over de acties die het kabinet in dit kader onderneemt.

Het tweede deel van de vraag betreft de rol van de AFM. Bij overnamesituaties reguleren de biedingsregels in de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de daarop gebaseerde regelgeving zoals het Besluit openbare biedingen Wft (Bob) het biedingsproces. Deze regels zijn over het algemeen gebaseerd op de Europese Overnamerichtlijn (Richtlijn 2004/25/EG). Op basis van deze regels houdt de AFM toezicht op de procedure van het openbaar bod. De biedingsregels zijn gericht op een ordelijk biedingsproces om er onder meer voor te zorgen dat een doelvennootschap niet langer dan redelijk in haar werkzaamheden wordt gehinderd door een overnamebod. Onderdeel hiervan is onder meer dat eenieder binnen vier weken na aankondiging van het openbaar bod een openbare mededeling dient te doen waarin hij aangeeft wanneer hij een aanvraag tot goedkeuring van het biedingsbericht bij de AFM zal indienen (of dat hij afziet van het uitbrengen van een openbaar bod). De maximale termijn voor indiening van de aanvraag van het biedingsbericht door eenieder bij de AFM bedraagt 12 weken gerekend vanaf de aankondiging van het bod. Dit vloeit voort uit artikel 6, tweede lid, van de Overname-

² <https://fd.nl/ondernemen/1194318/ontdoe-een-overname-van-alle-hijgerigheid>

richtlijn, waarin is bepaald dat eenieder tijdig een biedingsbericht dient op te stellen en openbaar dient te maken.

Vraag 4

Welke gevolgen heeft de verkoop van deze divisie voor de werkgelegenheid, zowel bij de te verkopen divisie als bij de onderzoeks- en ontwikkelingsafdelingen?

Antwoord 4

Op dit moment werken er circa 300 medewerkers voor de margarinedivisie in Nederland. Het betreffen fabrieksmedewerkers en functies in Research & Development, logistiek, marketing en sales. Het is nog niet mogelijk aan te geven wat de mogelijke gevolgen voor de werkgelegenheid zullen zijn. De margarinedivisie van Unilever beschikt over sterke internationale A-merken als Blue Band, Becel en Flora met krachtige marktposities. Mocht het tot verkoop komen, dan kan een nieuwe eigenaar inzetten op verdere groei en investeringen wat een positief effect heeft op de werkgelegenheid in Nederland. Het eventueel afstoten, verminderen of sluiten van activiteiten zal een negatief effect hebben op de werkgelegenheid.

Vraag 5

Kunt u een overzicht geven van subsidies en investeringen die de te verkopen divisie van Unilever heeft ontvangen in de afgelopen 15 jaar?

Antwoord 5

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) heeft een analyse uitgevoerd naar de subsidies en investeringen die de Unileverdivisie Baking, Cooking and Spreads heeft ontvangen vanuit het bedrijvenbeleid van EZ in de periode 2002 tot heden. In de analyse zijn alleen de bedrijfsentiteiten betrokken waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat ze tot de divisie Baking, Cooking and Spreads behoren. In deze periode zijn vanuit regelingen waarover RVO.nl op het niveau van individuele bedrijven mag rapporteren geen committeringen verricht aan bedrijfsentiteiten die RVO.nl kan herleiden naar de te verkopen Unileverdivisie Baking, Cooking and Spreads. In de analyse is mogelijke fiscale ondersteuning buiten beschouwing gelaten. Op grond van de fiscale geheimhoudingsbepalingen van artikel 67 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen (AWR) kunnen geen mededelingen worden gedaan over de uitvoering van de belastingwet bij een individuele belastingplichtige. Garantie instrumenten maakten geen deel uit van de analyse in verband met vertrouwelijkheid van de informatie. Subsidies vanuit Europa zijn buiten beschouwing gebleven, voor zover daar gebruik van is gemaakt. Dat geldt zowel voor KP/Horizon2020-projecten die volledig uit Europese middelen gefinancierd worden, als bijdragen uit Europese middelen aan Eureka-projecten.

Vraag 6

Gaan deze gelden of een deel hiervan verloren voor Nederland indien de te verkopen activiteiten worden verplaatst naar een ander land?

Antwoord 6

Hier is geen sprake van omdat er geen committeringen zijn verricht aan bedrijfsentiteiten die RVO.nl kan herleiden naar de Unileverdivisie Baking, Cooking and Spreads.

Vraag 7

Heeft u mogelijkheden dergelijke gelden terug te vorderen en bent u bereid die te gebruiken indien dit het geval is?

Antwoord 7

Voor het terugvorderen van een reeds vastgestelde subsidie moet er sprake zijn van:

- feiten of omstandigheden waarvan de Minister bij de subsidievaststelling redelijkerwijs niet op de hoogte kon zijn en op grond waarvan de subsidie lager dan overeenkomstig de subsidieverlening zou zijn vastgesteld;
- de subsidievaststelling onjuist was en de subsidieontvanger dit wist of behoorde te weten; of

- de subsidieontvanger heeft na de subsidievaststelling niet voldaan aan de subsidie verbonden verplichtingen.

Geen van deze drie omstandigheden doen zich hier voor omdat er geen committeringen zijn verricht aan bedrijfstiteiten die RVO.nl kan herleiden naar de Unileverdivisie Baking, Cooking and Spreads.